šilingai, du analogiški 1664 m. karūnos šilingai, du 1666 ir 1664 m. Jono Kazimiero šeštokai ir 1686 m. Prūsijos šeštokas.

Aptiktas XVII-XVIII a. inventoriuose minimas griovys lietaus vandeniui surinkti, einantis nuo liuteronų bažnyčios Apaščios upės link.

Kadangi medžiaga, rašant šią žinutę, dar nėra pilnai išanalizuota, detalesnės išvados bus pateiktos vėliau.

Arūnas Baublys

BIRŽŲ, ROTUŠĖS G. 28, ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI

1991 m. buvo atliekami archeologiniai tyrimai Biržuose, Rotušės g. 28 sklypo teritorijoje. BKMS ištyrė 310 m^2. Vidutinis kultūrinio sluoksnio storis - 1 m.

Rytinėje sklypo dalyje, už 6-7 m nuo esamo medinio pastato, aptikta 28 m ilgio ir 1,1-1,2 m pločio kapitalinė plytų mūro ir akmenų, jungtų stambiagrūdėmis kalkėmis, siena. Lygiagrečiai šiai sienai aptiktos 7 įvairaus dydžio patalpos. Dviejų patalpų grindys buvo klotos specialiomis raudono molio plytelėmis (21 x20x5 cm), trečiosios patalpos grindys - raudonomis, gerai degtomis molinėmis plytomis (27x14x6,5 cm). Grindys klotos ant 0,6 m storio lauko akmenų ir kalkių pagrindo. Kitose patalpose rasti nemaži fragmentai sudegusių medinių grindų. Vizualinė mūro fragmentų analizė (tinko spalva, jungimas, plytų dydžiai) rodo, jog nesilaikyta pirmojo etapo pastato pamatų, todėl daug kur sienos formuotos tiesiog ant griuvenų. Iš antrojo etapo aptiktas įdomus 1,1 cm ilgio, ketvirčio cilindro formos krosnies padas, padarytas iš 28x15x7 cm ir 30x16x7,5 cm raudonų plytų, jungtų gelsvu kalkių skiediniu. Padas formuotas ant griuvenų, po kuriomis, 0,8 m gylyje, yra grindų plytelės.

Kadangi archyvinių šaltinių apie šią teritoriją nėra, tai pastatas buvo datuojamas remiantis radiniais. Aptiktas nemažai analogiškų Biržų pilies rūmų židinių ir krosnių su Boguslavo Radvilos monograma "BRD" bei kokliai su jo dukters Liudvikos Karolinos inicialais (LCMB), heraldiniu Radvilų ereliu bei data 1689 m. Taip pat 7 monetos. Du (1660 m. ir 1664 m.) Karūnos monetų kalyklose nukalti Jono Kazimiero infliaciniai vario šilingai, 3 LDK kalyklos nukalti (1664 m.) to paties valdovo lietuviški vario šilingai bei po vieną Elbliongo ir Rygos monetų kalykloje nukaltą infliacinį Švedijos okupuotų teritorijų šilingą. Tai rodo, kad pastatas greičiausiai stovėjo XVII a. vid. - XVIII a. pradžioje.
Gausios vitražinių langų stiklo šukės, daug čerpių bei gana gausiai pasitaikantys gražios buitinės keramikos radiniai, žirklutės žvakių knatams karpyti, trijų tamsiai žalio stiklo taurių kojelių ir bazės šukės su išgraviruotomis 3 raidėmis "K.X.R." leidžia daryti prielaidą, kad čia galėjo būti Biržų Radvilų dvaro pastatas. Tyrimus numatoma tęsti 1992 m.

Saulius Berulis

ZAPYŠKIO SENAMIESČIO TYRINĖJIMAI

1990 M.

MMT 1990 m. Zapyškio (Kauno raj.) senamiestyje ištyrė 55 m^2 plotą, esantį 210 m į rytus nuo senosios gotikinės Zapyškio bažnyčios.

Kultūrinis sluoksnis aptiktas 35-45 cm gylyje, šiaurinėje perkasos dalyje, ir 75-80 cm gylyje, pietinėje perkasos dalyje. Kultūrinio sluoksnio storis 30-45 cm. Tiriant jį aptiktas Nemuno potvynių beveik sunaikintas pastato pamatų fragmentas, kuris greičiausiai priklausė pastatui, statytam po A.Šapokos minimo 1655 m. rugsėjo 1 d. gaisro.